Skolinspektionen

Beslut

Datum 2026-11-04
Dnr SI 2026:2822
Sida **1** (**4**)

Huvudman

Hudiksvalls kommun
Ulf.carlsson@hudiksvall.se
annika.gabrielsson@hudiksvall.se

Ärendet

Tillsyn av förskoleklass och grundskola Håsta skola i Hudiksvalls kommun; nu fråga om uppföljning av beslut den 3 juni 2026

Beslut

Skolinspektionen avslutar ärendet.

Om ärendet

Skolinspektionen har våren 2026 genomfört en tillsyn av Håsta skola i Hudiksvalls kommun. Tillsynen har omfattat bestämmelser gällande elevers tillgång till skolbibliotek.

Skolinspektionen har den 3 juni 2026 beslutat att tilldela Hudiksvalls kommun en anmärkning rörande tillgång till skolbibliotek och bemanning av skolbibliotek.

Hudiksvalls kommun har den 13 oktober 2026 inkommit med en redovisning av vidtagna åtgärder med anledning av anmärkningen. Hudiksvalls kommun har även den 26 oktober 2026 inkommit med svar på kompletterande frågor från Skolinspektionen.

Skolinspektionen har i nu aktuellt ärende tagit ställning till om Hudiksvalls kommun har vidtagit åtgärder med anledning av anmärkningen samt om konstaterade brister har avhjälpts.

Motivering av beslutet

Tillgång till skolbibliotek

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Skolinspektionen bedömde i beslut från den 3 juni 2026 att det fanns brister i skolenhetens arbete rörande tillgång till skolbibliotek. Av Skolinspektionens tillsyn framgick att det visserligen finns ett bibliotek på skolenheten och att bibliotekets verksamhet är samlad i en lokal som hålls ordnad av bibliotekarien. Vidare framgick att skolbiblioteket är öppet och

bemannat av bibliotekarien två dagar per vecka samt att det finns ett allsidigt och målgruppsanpassat utbud av analoga medier i biblioteket.

Tillsynen visade dock att det i skolbibliotekets utbud saknades tillgång till digitala medier i olika format och kulturuttryck som exempelvis musik och film.

Av huvudmannens redovisning av vidtagna åtgärder framgår att skolenheten har köpt in två datorer till skolbiblioteket och via dessa har elever och lärare tillgång till ett utbud av digitala medier såsom Polylino, Legimus, Världens bibliotek, UR och Sveriges Radio Musik. Av redovisningen framgår att resurserna är samlade och tillgängliga genom skolbiblioteket och administreras av skolbibliotekarien.

Rättslig reglering

Av skollagen framgår bland annat att eleverna i förskoleklass och grundskolan ska ha tillgång till skolbibliotek på den egna skolenheten. Med skolbibliotek avses i denna lag en samlad, gemensam och ordnad verksamhet med ett allsidigt och målgruppsanpassat utbud av analoga och digitala medier som ställs till lärarnas och elevernas förfogande för att användas som en resurs i undervisningen. (2 kap. 24 a § skollagen)

Av läroplanen framgår att rektorn har ansvaret för skolans resultat och har, inom givna ramar, ett särskilt ansvar för att alla elever får tillgång till och förutsättningar att använda skolbibliotek. (Lgr22, 2.8 Rektorns ansvar)

Av förarbeten till skollagen framgår att elevers tillgång till olika medier, exempelvis tryckta och digitala verk så som skön- och facklitteratur är beroende av hur de presenteras. Det är därför viktigt att det tydliggörs att skolbibliotekens bestånd av medier ska vara samlat, gemensamt och ordnat. Detta innebär att de medier och tjänster som skolbiblioteket förfogar över ska vara samlade på ett och samma ställe och ha en särskild lokal. Det hindrar såklart inte att det utöver skolbibliotekets bestånd även finns exemplar av skön- och facklitteratur att tillgå i klassrummen. Regeringen bedömer dock att det är viktig att skolbibliotekets medier och tjänster finns samlade på ett ställe för att de ska vara tillgängliga för så många elever som möjligt. (prop. 2023/24:164, s. 21)

Av förarbeten till skollagen framgår vidare att för att främja elevernas läsande och medie- och informationskunnighet behöver skolbiblioteken därför inneha såväl analoga som digitala medier. Begreppet medier bör ha samma innebörd som i bibliotekslagen och innefatta både litteratur i olika format och andra kulturuttryck som musik och film. (prop. 2012/13:147 s.22)

Skolinspektionens bedömning

Skolinspektionens utredning visar att Hudiksvalls kommun vidtagit åtgärder för att se till att eleverna på Håsta skola har tillgång till ett digitalt utbud i skolbiblioteket. Skolinspektionen bedömer att Hudiksvalls kommun har vidtagit åtgärder med anledning av anmärkningen och att konstaterade brister har avhjälpts.

Bemanning av skolbibliotek

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Skolinspektionen bedömde i beslut från den 3 juni 2026 att verksamheten inte uppfyllde författningarnas krav vad gäller bemanning av skolbibliotek för att ändamålen med biblioteket ska kunna uppnås. Av tillsynen framgick visserligen att bibliotekarien arbetar med att främja elevers läsning samt att säkerställa att biblioteket ställs till lärarnas och elevernas förfogande att användas som resurs i undervisningen. Tillsynen visade vidare att bibliotekarien fortlöpande ser till att utbudet i biblioteket anpassas och uppdateras efter skolenhetens elevgrupper.

Av tillsynen framgick dock att bibliotekarien inte haft möjlighet att påbörja arbetet för att främja elevernas medie- och informationskunnighet. Av tillsynen framgick att rektorn inte visste om dåvarande bemanning av biblioteket räckte till för att främja elevers medie- och informationskunnighet samt att det inte fanns någon plan och tydlig struktur med bibliotekariens arbete för detta ändamål. Skolinspektionen bedömde därmed att biblioteket inte var bemannat i en sådan utsträckning att elevernas medie- och informationskunnighet främjas.

Av huvudmannens redovisning av vidtagna åtgärder framgår att bibliotekariens uppdrag har schemalagts och bland annat omfattar undervisning i medie- och informationskunnighet (MIK), stöd till lärare i källkritik och informationssökning. Av huvudmannens redovisning framgår vidare att rektorn arbetat för att säkerställa att bemanningens omfattning är tillräcklig för att uppfylla de krav som ställs på skolbiblioteksverksamheten. Arbetet sker genom en handlingsplan för skolbiblioteket och utifrån ett årshjul för aktiviteter i skolbiblioteket.

Huvudmannen uppger i ett svar på fråga från Skolinspektionen att de bedömt att det finns bemanning i sådan utsträckning att ändamålen med biblioteket kan uppnås.

Rättslig reglering

Av skollagen framgår att utöver de ändamål som anges i 2 § bibliotekslagen (2013:801) ska ett skolbibliotek främja elevernas läsande och medie- och informationskunnighet. (2 kap. 24 b § skollagen)

Av skollagen framgår bland annat att skolbiblioteken ska vara bemannade i sådan utsträckning att ändamålen med skolbibliotek uppnås. (2 kap. 24 d § skollagen)

Av förarbetena framgår vidare att bemanningen behöver vara av den omfattningen att det är fråga om ett skolbibliotek enligt den definition som framgår av 24 a §, dvs. en samlad, gemensam och ordnad verksamhet med ett allsidigt och målgruppsanpassat utbud av analoga och digitala medier som ställs till lärarnas och elevernas förfogande för att användas som en resurs i undervisningen. Det innebär att skolbibliotekarierna måste ha tid att fortlöpande se till att utbudet uppdateras och anpassas efter de olika elevgrupperna på skolan och till att interagera med övrig personal och elever. Hur omfattande bemanningen ska vara får huvudmännen bedöma vid organiseringen av skolbiblioteksverksamheten utifrån elevsammansättningen och de lokala förutsättningarna. Bemanningen måste dock vara av den omfattningen att de i 24 b § angivna ändamålen med skolbibliotek uppnås, dvs. utöver de ändamål som anges i 2 § bibliotekslagen (2013:801) ska ett skolbibliotek främja elevernas läsande och medie- och informationskunnighet. (prop. 2023/24:164 s. 67)

Skolinspektionens bedömning

Skolinspektionens utredning visar att Hudiksvalls kommun vidtagit åtgärder för att se till att skolbiblioteket bemannas i sådan utsträckning att ändamålen med skolbiblioteket uppnås. Skolinspektionen bedömer att Hudiksvalls kommun har vidtagit åtgärder med anledning av anmärkningen och att konstaterade brister har avhjälpts.

X Alexander Aleryd

Beslutsfattare
Signerat av: Alexander Aleryd

X Lena Puman

Föredragande
Signerat av: Lena Puman